

Warszawa, 26 czerwca 2025 r.

STANOWISKO MŁODZIEŻOWEJ RADY KLIMATYCZNEJ

w zakresie statusu celu klimatycznego Unii Europejskiej na rok 2040

Młodzieżowa Rada Klimatyczna, jako organ pomocniczy Ministra Klimatu i Środowiska reprezentujący głos młodego pokolenia w kreowaniu w Polsce i przez Polskę polityki klimatycznej i środowiskowej, podkreśla stałą i niezmienną, opartą na dowodach naukowych, konieczność znaczącej i szybkiej dekarbonizacji obejmującej wszystkie sektory gospodarki. Uważamy, że w interesie obywateli naszego kraju i państw członkowskich Unii Europejskiej o wysokim udziale emisyjnych źródeł w strukturze źródeł energii, w tym przedsiębiorstw, jak i detalicznych odbiorców i konsumentów jest jak największa przejrzystość unijnych celów redukcji emisji i weryfikowalność ich postępów, aby utrzymać stabilność gospodarczą regionu w tym wymagającym procesie przy zachowaniu troski o spójność klimatyczną, społeczno-ekonomiczną, inwestycyjną i przemysłową.

Komisja Europejska zarekomendowała redukcję emisji na poziomie 90% netto względem 1990 roku (*Communication on the 2040 climate target, IV 2024*). Uważamy, że niezależnie od ostatecznego poziomu ambicji, cel ten powinien zostać oparty na aktualnych danych naukowych, uwzględniających ocenę skutków społecznych i gospodarczych oraz specyficzne dla krajów członkowskich trajektorie transformacyjne. Wobec proponowanego przez Republikę Francuską i Rzeczpospolitą Polską odsunięcia w czasie wyznaczenia celu klimatycznego Unii Europejskiej na rok 2040, zachęcamy do przyjęcia realistycznego, ale jednocześnie ambitnego stanowiska. Za rozsądne w aktualnym kontekście politycznym i gospodarczym należy uznać przyjęcie celu klimatycznego na 2040 rok w formie liniowej trajektorii pomiędzy celem na 2030 rok (–55%) a celem neutralności klimatycznej na 2050 rok. Taki liniowy cel zapewniłby przejrzystość, przewidywalność oraz stabilność inwestycyjną dla państw członkowskich i przemysłu.

Alternatywnie, należałoby rozważyć przyjęcie celu jako przedziału, co umożliwiłoby państwom członkowskim dostosowanie krajowych ścieżek dekarbonizacji do ich rzeczywistych możliwości technologicznych, gospodarczych i społecznych. Polska powinna mieć prawo do realizowania własnej trajektorii transformacyjnej, opartej na strukturze krajowego miksu energetycznego, zasobach przemysłowych i tempie rozwoju zeroemisyjnych technologii, co nie zwalnia jej z konieczności przyjmowania ambitnych i jednocześnie realistycznych celów klimatycznych.

Choć ustalenie realistycznego, sprawiedliwego i ambitnego celu dekarbonizacyjnego na 2040r. powinno zostać poprzedzone przeprowadzeniem kompleksowego przeglądu obecnych polityk klimatycznych oraz oceny zdolności wdrożeniowych państw członkowskich, przy równoległym rozpoczęciu prac nad reformami regulacyjnymi na poziomie unijnym, które przyspieszą inwestycje w

technologie dekarbonizacyjne i zwiększą ich dostępność w całej Wspólnocie, jego wdrożenie napotyka istotne trudności praktyczne wynikające z harmonogramu określonego w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119.

Za zasadne i zrozumiałe uważamy obawy stron dotyczące ryzyka gospodarczego wynikającego z polityki klimatycznej Unii Europejskiej, w szczególności z uwagi na wpływ dezinformacji na nastroje społeczne. Rozumiejac potrzebę modyfikacji pośrednich celów klimatycznych UE, chcemy w sposób znaczący podkreślić, że deliberacje dotyczące tych zmian powinny być argumentowane sytuacją socjo-ekonomiczną najmniej odpornych ogniw gospodarki - indywidualnego konsumenta, szczególnie tego powiązanego z wysokoemisyjnymi sektorami, a także małych i średnich przedsiębiorców, których margines konkurencyjności i wypłacalności jest niewielki. Realizacja celu klimatycznego na 2040 rok będzie wymagała znacznych inwestycji infrastrukturalnych i przemysłowych, których ciężar będzie nierównomiernie rozłożony. Polska przystępując do negocjacji celu klimatycznego powinna opowiadać się za wdrożeniem go w dostosowanej do stanu faktycznego formie, jednocześnie zracając uwagę na konieczność uzyskania proporcjonalnego dostępu do środków z Funduszu Modernizacyjnego, Społecznego Funduszu Klimatycznego oraz Innovation Fund, adekwatnego do szacowanych kosztów transformacji oraz potrzeb społecznych. Wsparcie powinno obejmować zarówno rozwój infrastruktury niskoemisyjnej, jak i działania osłonowe dla najbardziej narażonych grup. Unia Europejska powinna zobowiązać się do zagwarantowania mechanizmów finansowania, które umożliwią realizację celu bez pogłębiania wewnętrznych nierówności gospodarczych.

Polska po poparciu celu powinna zostać w pełni włączona w rozwój europejskiego przemysłu wspierającego transformację klimatyczną. Dotyczy to w szczególności produkcji komponentów dla odnawialnych źródeł energii, magazynów energii, transformatorów, technologii jądrowych, urządzeń dla sieci rozproszonych oraz rozwoju zielonego wodoru i technologii wychwytywania i składowania CO₂ (CCS). Dzięki swojemu potencjałowi przemysłowemu, korzystnemu położeniu geograficznemu oraz dużemu rynkowi wewnętrznemu, Polska mogłaby odegrać kluczową rolę w budowie odpornego i zróżnicowanego łańcucha dostaw dla energetyki zeroemisyjnej w Europie. W związku z tym Unia Europejska powinna opracować skuteczne mechanizmy wsparcia inwestycji przemysłowych w regionach objętych transformacją, umożliwiające im pełne uczestnictwo w rozwoju strategicznych sektorów gospodarki niskoemisyjnej.

Polska powinna mieć możliwość uwzględniania w swoich strategiach klimatycznych instrumentów offsetowych, takich jak zalesianie, rekultywacja gruntów, wdrażanie technologii wychwytywania i składowania lub użytkowania dwutlenku węgla (CCS/CCU), a także projekty realizowane w ramach artykułu 6 Porozumienia Paryskiego (tzw. ITMO). Offsety mogłyby pełnić funkcję uzupełniającą wobec krajowych działań redukcyjnych, pod warunkiem zapewnienia przejrzystości, trwałości efektów oraz unikania podwójnego liczenia. Unia Europejska powinna dopuścić elastyczne wykorzystanie offsetów jako

elementu systemu rozliczania postępów w realizacji celu klimatycznego na 2040 rok – o ile spełniają one rygorystyczne kryteria środowiskowe i pozostają spójne z unijną polityką klimatyczną.

Kształtując cel klimatyczny UE na 2040 rok, należy uwzględnić zasadę sprawiedliwości klimatycznej, w tym odpowiedzialność międzypokoleniową oraz zróżnicowaną zdolność państw członkowskich do realizacji celów transformacyjnych. W kontekście globalnych negocjacji klimatycznych, ambicja UE powinna odzwierciedlać jej rolę lidera w działaniach na rzecz ochrony klimatu, przy jednoczesnym respektowaniu zasady wspólnej, lecz zróżnicowanej odpowiedzialności (CBDR). Jako przedstawiciele młodego pokolenia, które będzie ponosić konsekwencje dzisiejszych decyzji, apelujemy o długofalowe i odpowiedzialne podejście do kształtowania celu klimatycznego UE, oparte na rzetelnej analizie i odpowiedzialności międzypokoleniowej.